A°. 1830. N°. 40.

SURINAAM- SCHE KRANT.

DINGSDAG, DEN 18den MEI.

PARAMARIBO, *17 Mei; 1830.*

In de Arnhemsche Courant van 4 en 11 Maart vindt men het volgende:

Bij gelegenheid, dat er questie schijnt te zijn, om eene belasting op de Koffij te leggen, is het misschien niet onbelangrijk, den navolgenden staat omtrent de Consumtie van dat product binnen ons rijk, gelijk die in den jare 1828 was, uit het Handelsblad mede te deelen:

	Bevolking.	Consumtie.	per Hoofd. (½ Ned. ℔)
N. Braband.	310,585	1,939,900	6¼
Z. Braband.	469,257	2,463,600	5¼
Limburg . .	307,177	1,535,900	5
Gelderland.	269.926	1,484,600	5½
Luik	315,000	1,771,900	5⅝
O. Vlaander.	658,005	2,467,500	3¾
W. Vlaand.	542,009	1,761,500	3¼
Henegouwen	515,18.	1,738,700	5⅜
N. Holland.	380,725	2,950,600	7¾
Z. Holland.	413,425	3,100,700	7½
Zeeland . .	122,821	644,800	5¼
Namen . . .	180,711	677,700	3¾
Antwerpen.	308,535	2,005,500	6½
Utrecht. . .	111,240	806,500	7¼
Vriesland. .	189,656	1,185,400	6¼
Overijssel. .	153,458	728,900	4¾
Groningen.	146,990	808,400	5½
Drenthe . .	49,715	211,500	4¼
Luxemburg.	274,812	824,400	5
Totaal	5.719,023.	29,107.800	

leverende eene gemiddelde consumtie van 5 1/12 half Ned. pond per hoofd over de gansche bevolking in het jaar op.

Bij gelegenheid, dat er over de keuze van den Prins van *Saksen Coburg* tot souverein van Griekenland tusschen de gevolmagtigden van Engeland, Frankrijk en Rusland beraadslaagd is, heeft die van Frankrijk voorgesteld, hoe de regering zijns lands sedert verscheidene eeuwen een bijzonder regt ten behoeve der katholijken, die onderdanen der Porte zijn, had uitgeoefend, en dat Zijne Allerchristelijke Majesteit goedgevonden had dit regt, voor zoo verre betreft de provincien, welke den nieuwen Griekschen staat zullen uitmaken, op den aanstaanden souverein over te dragen; doch tevens voor de katholijken van het Grieksche vaste land en de eilanden, bij de nieuwe staatsregeling waarborgen te vragen, waardoor de bescherming, tot dus verre van Frankrijk genoten, behoorlijk zou vergoed worden. De billijkheid van dezen eisch werd door de Russische en Britsche gevolmagtigden erkend, en bij eene afzonderlijke overeenkomst vastgesteld: dat de katholijken in den nieuwen Griekschen Staat hunne godsdienst vrij en in het openbaar zullen mogen uitoefenen; dat de bezittingen van hare belijders verzekerd blijven; dat de bisschoppen volledig zullen behouden de magt, regten en privilegien, waarover zij zich onder het patronaatschap van Frankrijk mogten verblijden; en eindelijk, dat op grond derzelfde beginselen, de eigendom der oude Fransche missien of stichtingen geëerbiedigd zullen worden. Bij die overeenkomst is wijders ook nog bepaald, dat alle onderdanen van den nieuwen staat, zonder onderscheid van godsdienstig geloof, gelijke aanspraak op ambten en bedieningen hebben, en allen op gelijke wijze zullen behandeld worden.

In het *Algemeen Nieuws- en Advertentieblad* van 30 Januarij, leest men:

De dood der Koninginne-Moeder van Portugal veroorzaakt eene verbazende verwarring; de troepen zijn in derzelver kazernen opgesloten, en de straten overdekt met Agenten van Politie en koninklijke lijfwachten, hetgene de Constitutionnelen evenwel niet verhindert, hunne vreugde aan den dag te leggen, en bovenal uit te weiden over de ergernis, welke de Koningin aan hare partij gegeven heeft, door het weigeren van de vertroostingen der Godsdienst, in welker naam zij sedert 1820 alle eerlijke lieden in Portugal verdrukte.

Sedert den 24 December was de waterzucht, aan welke zij leed, ontzettend toegenomen. De heer *Azedero*, die haar sedert jaren als Geneesheer verzorgde, waagde het, haar van het Opperwezen te spreken, doende haar behendiglijk het verlangen des volks verstaan, dat de openbare gebeden voor haar gedaan zouden worden, maar dat het gebruik vereischte, dat de Doorluchte Lijderesse vooraf de bediening der Heilige Sacramenten ontving. Onmiddelijk na zijn vertrek, verbood de Koningin aan hare Staatdame hem weder tot haar ledikant toe te laten. Den 4 Januarij poogde de Infante Donna *Isabella Maria* te vergeefs haar te doen beseffen, dat de Geneesheeren voor haar leven vreesden, en dat Vader *Joao*, haar ijverige en getrouwe Dienaar, smeekte om haar te mogen zien. Het eenig antwoord der Lijderesse was: *waant gij dan dat ik reeds op het uiterste ben.* Den 6, ten elf ure des morgens, gaf zij den geest. Weinige uren te voren had zij ettelijke pakketten en papieren doen verbranden, en onder anderen de brieven van Lord *Beresford* en van den Majoor *Donwell*.

Daags voor haar overlijden had zij gevraagd Don *Miguel* te zien, die weinig haast betoonde om zich bij haar te vervoegen. Men zeide haar dat hij met den Markies *de Bellas* was uitgegaan en zich bij den Markies *de Borda* moest bevinden; haar antwoord was: *het schijnt dat Don* Miguel *zich meer aan de dochter van den Markies, dan aan mij gelegen laat liggen; hij zal zich weldra den dood zijner Moeder beklagen.*

Alle toebereidselen worden gemaakt, om het overschot dier Vorstin bij dat van haren Generaal in het Monniken-klooster van St. Vincent de Fora, bij te zetten.

In Haarlemsche Couranten van Februarij, wordt het volgende gemeld:

In het jaar 1829 zijn te Parijs geboren 15,117 jongens, en 14.484 meisjes, te zamen 29,601 kinderen, waar onder 2291 erkende en 8184 verlatene natuurlijke kinderen.— Overleden zijn in dit jaar 24,557 personen; gehuwd 7282 paren.

— De geldleening van 80 millioenen franken, tegen eene rente van 4 ten honderd, is, naar men heden ter beurze heeft vernomen, toegewezen geworden aan de heeren *Rothschild* voor 102 fr 07½ cents.

— Het dagblad van Petersburg vermeldt, dat den 27sten November, des morgens te 10 uren, in het groote kruidmagazijn te Schumla eene uitbarsting heeft plaats gehad, door welke niet alleen het geheele steenen gebouw, waarin zich 68,000 patronen en 2,000 vaten buskruid bevonden, maar ook 40 veldstukken, die gereed waren, om naar Adrianopel gezonden te worden, geheel vernield en bedorven zijn, en 48 artilleristen, welke in het magazijn arbeidden, zijn omgekomen. In hetzelfde gebouw was ook een magazijn van levensmiddelen, waarin, gelijk men berekent, eene schade is geleden van 10,000 zakken koren, behalve nog vele andere eetwaren. De brand van dit magazijn had den geheelen dag geduurd, terwijl niemand, niettegenstaande de grootvizier er in persoon bij tegenwoordig was, had het gewaagd, om pogingen tot blussching aan te wenden, naardien gedurig gevulde bommen, granaten en brandpijlen losbrandden.

Bij de eerste uitbarsting, toen de bommen in alle rigtingen over de stad geslingerd werden, schreeuwde men, terwijl de oorzaak der verwoesting nog onbekend was, dat de Russen de stad bestormden, en ontstond onder de inwoners en de bezetting eene groote onrust en verwarring, die de grootvizier zelf niet dan met moeite kon doen ophouden. — De oorzaak van dit onheil word toegeschreven aan de onvoorzigtigheid der artilleristen, die in het kruidmagazijn arbeidden.

— Aan de hoogeschool te Berlijn bevind zich thans 1909 studenten, onder welke 579 buitenlanders geteld worden; uit Berlijn zelve zijn er 269. Tot het vak der godgeleerdheid behooren 625; tot dat der regten 712; tot dat der medicijnen 308, en tot dat der wijsbegeerte 264.

Het departement van Côte d'Or, in Frankrijk, heeft bij het loskomen der rivieren veel geleden: onder de voornaamste schaden en ongelukken telt men het wegspoelen van de brug van Pontallier en het onderloopen der gemeente Plavault.

— Gedurende den laatsten oorlog, dien de Russen in Turkije gevoerd hebben, heeft de generaal *Paskevitz* te Erzerum 34 oude handschriften en 2 gedrukte werken gekocht, en dezelve, benevens 9 handschriften uit de bibliotheek van Bajazet, naar Petersburg gezonden. Men verzekert, dat zich onder die stukken vele zeer zeldzame en belangrijke werken bevinden.

Volgens het *Journal du Commerce* zullen hunne Siciliaansche Majesteiten tot April in Spanje blijven, en alsdan aan boord van twee oorlog-schepen, die hen te Barcelona zullen afhalen, regtstreeks naar Italië te rug keeren.

De gewezen vice-president van Columbia, Generaal *Santander*, is te Parijs aangekomen, waar hij zich denkt te vestigen; het is een man van nog slechts zes-en-dertig jaren.

— Het aantal Engelschen, hetwelk zich thans in Frankrijk ophoudt, wordt op 31,000 berekend, van welke 12000 in Parijs, 2000 in Versailles, 2600 in Tours, 4700 in Boulogne, 3900 in Calais, enz. De jaarlijksche vertering dier lieden wordt op 90 millioenen franken berekend.

De aanzienlijkste lieden der stad Parijs hebben, ten voordeele der behoeftigen, een bal gegeven in de opera. Het aantal personen dat daarbij tegenwoordig was, wordt op 5700 begroot, en men meldt, dat er eene in de daad merkwaardige pracht is ten toon gespreid. Men rekent, dat dit bal, na aftrek der onkosten, de som van 115000 fr. heeft opgebragt.

— Het wordt meer en meer waarschijnlijk dat de americaansche oorlogsloep *Hornet*, met 350,000 dollars van Vera Cruz komende, gezonken is.

— De zeemagt van Engeland vermeerdert dagelijks in de Middellandsche zee.

MENGELWERK.

DE GENERAALS *DIEBITSCH, PAHLEN* EN *GEISMAR*.

Den Keizerlijken russischen generaal, graaf DIEBITSCH, is in pruissisch Silezien geboren. Zijn vader was in pruissischen dienst, doch ging onder de regering van Keizer PAUL, in russischen dienst over; hij liet nogtans zijnen zoon, ter voltooijing van deszelfs militaire studien, bij het kadetten corps te Berlijn achter. Hier verbleef den jongen DIEBITSCH tot jaar 1805, toen keizer ALEXANDER die stad bezocht en hem tot luitenant bij het russisch leger aanstelde. Hij doorliep spoedig de mindere rangen, was in den veldtogt van 1812 reeds overste en chef van den generalen staf bij het leger-corps van den generaal WITTGENSTEIN, en wierd het volgende jaar tot generaal en chef van den generalen staf bij den veldmaarschalk

BARCLAY DE TOLLY benoemd. Onder dien veldheer organiseerde hij in het jaar 1814, toen alle russische Corpsen binnen 's lands waren getrokken, het leger; en hij volgde dien veldmaarschalk in 1815, na den terugkeer van NAPOLEON van het eiland *Elba*, als chef van den generalen staf naar Duitschland en Frankrijk. Na deszelfs dood, verving hij dien generaal in deszelfs betrekkingen. Den generaal DIEBITSCH genoot het volle vertrouwen van keizer ALEXANDER, en regtvaardigde het gunstig gevoelen, hetwelk dien monarch van hem had, door zijn gedrag bij de troonsbeklimming van keizer NICOLAAS, toen hij door kloekmoedige en krachtige maatregelen een einde maakte aan den, bij die gelegenheid uitgebroken opstand. Hij wierd kort daarop door den thans regerenden Keizer, met eene gewigtige zending bij het leger in Perziën belast, waarvan hij zich met veel bekwaamheid kweet. Het plan van den veldtogt tegen de Turken, hetwelk hij sedert met zoo goed gevolg verwezenlijkte en hetwelk thans nog dagelijks met zoo groot beleid door hem wordt ten uitvoer gebragt, is door hem ontworpen. Hij is klein van gestalte, doch heeft een sterk ligchaams gestel.

Den generaal graaf PAHLEN, evenwel in Pruissisch Sileciën geboren, is een zoon van graaf PAHLEN, die onder de regering van keizer PAUL eene staatkundige rol heeft gespeeld, en broeder van den voormaligen Gouverneur generaal van *Odessa* en van de prinsdommen. Hij heeft zich in de veldtogten van 1812, 1813 en 1814 zeer onderscheiden, en wordt bijzonder als eenen goeden cavallerie-generaal geacht. Daarna heeft hij zich vele jaren buiten werkelijken dienst bevonden, en aan hem is eerst in het jaar 1829 wederom het bevel over een der leger-corpsen toevertrouwd, waarbij hij, gelijk bekend is, zijnen ouden roem gehandhaafd heeft.

Den baron GEISMAR is in Keurhessen geboren, was vroeger in oostenrijksche dienst, verliet dien in eenen oogenblik van ontevredenheid, en ging toen als luitenant bij het russisch leger over. Hij onderscheidde zich hierna bijzonder in den krijg tegen de Turken, en zag zich wegens een glansrijk wapenfeit met bevordering en eereteekenen beloond. In den veldtogt tegen Frankrijk, voerde hij het bevel over een vrij-corps, en maakte zich eenen naam. Bij den opstand van het zuidelijk leger in het jaar 1826, bleef hij de regering getrouw, en droeg veel tot demping van den oproer bij. Den generaal GEISMAR is bekend wegens zijne dapperheid en wegens zijnen ondernemenden geest, waarvan hij, onder anderen, in het verslaan van het leger van den pacha van Widdin, met eene zeer ongelijke magt uitstekende bewijzen heeft gegeven. Om deze en andere krijgsdaden, geniet hij eene hooge achting in het gansch russisch leger.

ADVERTENTIËN.

De *Lands-taxen* of *Akkergelden*, zoo mede de *Quota* der Suiker Plantaadjen en Houtgronden over het jaar 1830, vóór ultimo Junij e. k., ten kantore van den Ondergeteekende moetende voldaan worden; zoo wordt zulks bij deze ter Kennis van de daarbij Belanghebbenden gebragt, ten einde zich daarna te regelen.

Paramaribo, 15 *Mei*, 1830.

De fung. Ontvanger van het Gemeente Bestuur,

G. S. DE VEER.

VERKOOP bij EXECUTIE, ten overstaan van den Griffier der *Regtbank van Kleine Zaken*, van Meubilaire Goederen en Glaswerk, aankomende REGINA HENRIETTA BEUDEKER.

Deze Executive verkooping zal plaats vinden, op Woensdag den *Negentiende dezer*, 's voormiddags ten *Half Negen uren*, voor het Lokaal van het *Hof van Civile en Crimineele Justitie dezer Kolonie*.

Het proces verbaal van arrest of in beslagneming, ligt ter *visie*, ter Griffie van de Regtbank voormeld.

Paramaribo, 16 *Mei*, 1830.

De Deurwaarder bij de Regtbank voormeld,

F. A. Z. SCHARFF.

*** Op *HEDEN VENDU* ter *Algemeene Wees-, Desolate en Onbeheerde Boedels Kamer*.

Paramaribo, 18 *Mei*, 1830.

C. A. FISCO, 2de Commies.

De publieke verkoop van de helfte der Plantagie *UIT EN THUIS*, gelegen aan de rivier *Suriname*, ter regterhand in het opvaren, tusschen de Plantagien *Mon Plaisir* en *de Twee Kinderen*, aankomende den Boedel wijlen den Heer U. M. ARONS, zal al nu plaats hebben op aanstaande Woensdag, den 19den dezer, 's morgens ten 9 uren, ten huize van en door den Vendumeester J. E. LIJONS, alwaar de bewijzen van eigendom en veil-condition, gelijk mede de Inventaris der Plantagie, voor een ieder ter *visie* liggen.

Paramaribo, 11 *Mei*, 1830.

P. H. ARONS, qq.
S. F. FLU, qq.

M. A. SALOMONS, *Vendumeester*, zal op den 19den dezer, des namiddags ten *Vier* uren, ten zijnen huize, publiek verkoopen: 42 koppen Slaven, waaronder bekwame *Kanters* en *Zagers*, laatst gewerkt hebbende op den Houtgrond *Maria'slust*; — alsmede 2 Wane Ponten, ieder lang 45, en breed 11 voeten, 2 Croescroesen, diverse ijzere Gereedschappen, enz., enz., allen aankomende den uitl. Heer S. G. HOPPE.

De koopschat der Slaven, voor zoo veel die ten behoeven van eene Plantagie worden aangekocht, indien het montant der koopschat meer dan *f* 1000 bedraagt, kan worden voldaan in Solide Wisselbrieven, getrokken op 3 maanden zigt, voor rekening van eene Plantagie ('s Lands regten en kosten daaronder niet begrepen), mits de Wissels door den Vendumeester worden goedgekeurd.

Zijnde de Slaven 3 à 4 dagen voor den Verkoop te bezigtigen, ten huize van voormelde Vendumeester, Lt. A. No. 57, aan de *Keizerstraat*.

Paramaribo, 1 *Mei*, 1830.

J. C. DOERRLEBEN, qq.
PIETER VAN ESCH, qq.

Wordt tegens behoorlijke Intrest, en onder voldoende zekerheid, aangeboden te beleggen, eene somma van *Vier Duizend* Guldens.

Paramaribo, 18 *Mei*, 1830.

J. A. GOLLENSTEDE, qq.

M. A. SALOMONS, zal *HEDEN*, ten *Negen* uren, op *VENDU* verkoopen: Provisien en Stukgoederen, een Chais, eén partij ps. vierkant Bolletrie Hout, en eenige oxhoofden roode Wijn, om verkooprekening te sluiten.

J. E. LIJONS, zal *MORGEN*, ten *Negen* uren, op *VENDU* verkoopen: Provisien, supra fijne Blom, en een partij Stukgoederen, om rekening te sluiten.

Mede een partij Neurenberger Waren, enz., enz.

Als nog eene Negerin, genaamd FANNY, aankomende den boedel *M. E. TANNEN*.

M. A. SALOMONS zal *MORGEN*, 's namiddags ten *vier* uren, op *VENDU* verkoopen, de navolgende Slaven, met namen:

PRIMO, *Veldneger*; DOROTHEA, *Waschmeid*; AFIE, *Kokin*; en SANTJE met haar Kind CARO, *Huismeid*; aankomende den Boedel wijlen den Heer JACOB LION ARONS.

De Ondergeteekenden hebben ontvangen met de Schepen *Suriname* en *den Amstel*:

Nieuwe Boter; Aardappelen; Zoetemelksche en Komeine Kazen; Hammen; Haring; zout en rook Vleesch; Osse Tongen; Saucijsjes; Worst; Mootzalm; rook en pekel Spek; Ajuin in manden; Zuur-, Roode- en [illegible]kool; Raap-, Lijn- en Patentolie; Augurkjes; Olijven; Kappers; Rozijnen; Korinten; Madera Wijn en Bier; fijn Linnen; Vriesche Bont; Kramerijen, enz., enz. — In voorraad: beste Engelsche Poorter.

GEBROEDERS REELFS.

D. F. BOEDDINGHAUS, heeft ontvangen per Kapt. C. J. KAT, en biedt te koop aan:

Boter in 14 ℔ vaatjes, Zoetemelksche, Komijne, Edammer en Zwitsersche Kazen, zout Vleesch, zout en rook Spek in ½ en ¼ tonnen, zijen gerookt Spek, gerookte Ossentongen, Saucijs de Bologne, Worst en Saucijs in vaatjes, Hoofdkaas, Paterstukken, Rookvleesch, Rookribben, Nagelstukken, Westphaalsche Ham, Rolpens, versche Haring, Laberdaan, Mootzalm, Stokvisch, enz. Roode Wijn in oxhoofden, bij de kist en dozijn, Madera en Rhijnwijn bij de kist en dozijn, Jenever, Brandewijn, Cognac, Likeuren, Lijn-, Raap-, Patent- en Zoete Olie, Pruimen, Rozijnen, Corenten, Appelen, Peeren, Anchovis, roode Biet, Augurkjes, St. Jans Uijen, alle soorten Speecerijen, Joosjes-, Hijsan-, Souchon- en zwarte Thee, allerhande Banketten in trommeltjes, ook Sucade Koeken en Theerandjes. Dames-, Mans-, Meisjes- en Jongens Schoenen en Laarsen in soorten, Garen en Linten.

Etoffe Indienne, Foulards Bengale, Crêpe Dammassé, Scherpen, Gaze Chiné, en Cachemir, Fleurs Printemps, Etoffe de Vienne, Barège uni en imprimé, Taffetas, Cote Satiné (voor Vesten en Broeken), Foulards Bengale en andere Zijde Doeken.

Voorts alle soorten mans-, vrouwen- en kinder Kousen, zoo katoene als garen; allerhande katoene-, half zijde- en linnen Manufacturen, gemaakte Hemden, Rokken, Vesten; Blik-, Tin-, Koper- en IJzergoed, enz., enz., enz.

Aangebragt per de *Suriname*, Kapt. WM. LANDZAAT, en te bekomen bij de Ondergeteekende:

Allerbeste Boter; Zoetemelksche, Leidsche, Edammer en Zwitsersche Kazen; heele en kwart tonnen gezout Vleesch en Spek.

½ en ¼ rook Zalmen; gebraden Kalfs en Ossenschijven; Ossen Hazen, ad idem in blik; Rooktongen; Saucijs de Bologne; Mootzalm; Pekelworst; Saucijsjes in vaatjes; gezoute en gemarineerde Paling in potten; ¼ ankers Zuur- en Roode Kool; Snijboonen; Spersieboonen; Bloemkool in bemande potten.

Diverse Geleijen in potten; Essence d'Anchois; Dragon Azijn; Engelsche Mosterd; Elixer Stoughton in fleschjes; Vruchten op brandewijn; diverse Zuren; Anchovis; Morilles; Moucherons en Macaroni in stoopen; gedroogde Vruchten in soorten, enz., enz.

Patent en Raap Olie in pullen; witte en beste Conjac Brandewijn; Likeuren, enz., enz.

Paramaribo, 14 *Mei*, 1830.

L. D. J. VAN BOMMEL.

Ontvangen per Kapitein W. LANDZAAT, het Schip *Suriname*:

14 ℔ vaatjes Boter, ½ tonnen Zout Vleesch, ¼ tonnen Spek, Rolpens en Worst in vaatjes, vaatjes Hoofdkaas, Casseer Tongen, Jenever in dubbele kelders; Jenever in kleine kelders, beste Joosjes Thee, Genua Olie, Broodsuiker, enz. — Nog voorradig: differente Stukgoederen, IJzerwaren, en vele Plantaadje behoeften.

Paramaribo, 13 *Mei*, 1830.

DE MEZA en *B. VAN EMDEN*.

SCHEEPS-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Den 15den dezer, Het Schip den Amstel, Kapt. C. J. KAT, van Amsterdam; passagier: *Daniel S[illegible]*.

Den 16den dezer, het Schip Mercuur, Kapt. J. F. PIETERS SMIT, van Antwerpen.

Ter Drukkerij van de Erven C. J. FUCHS.